

Slovensko društvo
učiteljev tujega
strokovnega jezika

The Slovene
Association of
LSP Teachers

POMLADNO - POLETNE NOVIČKE SDUTSJ

Letnik XVI, številka 2, julij 2024

Drage članice in člani SDUTSJ,

preden se popolnoma predamo poletnemu oddihu ob polovici leta, v katerem so se prepletali naši službeni in osebni uspehi in izzivi, vam pošiljamo aktualne Novičke. Aktivnosti društva so bile številne in so zagotovo obogatile ne samo delovanje društva kot celote, ampak tudi vsakega izmed nas, ki se jih je udeležil.

Poletni čas pa naj bo čas, ko damo službene obveznosti na stran in se posvetimo sebi in svojim najbližjim in najdražjim. Naj bo čas, ko razpremo krila in brez stresa uživamo v stvareh, ki nas polnijo z novo energijo. Naj bo čas tudi za lenarjenje, pa karkoli že to pomeni.

Za delo bo potem ponovno priložnost jeseni, ko bomo polni elana in novih moči ponovno zapluli novim delovnim izzivom naproti.

Fotografija: Nataša Gajšt

Nataša Gajšt (gostujoča urednica)

Kazalo:

- (1) Letna skupščina SDUTSJ – povzetek**
- (2) Delavnica »Osnove korpusnega jezikoslovja in Sketch Engine«**
- (3) Predavanje prof. dr. Kena Hylanda o akademskem pisanju**
- (4) Okrogla miza »Nemški jezik in študij prevajalstva kot izziv in priložnost«**
- (5) Zborovanje Slovenskega društva učiteljev nemškega jezika (SDUNJ)**
- (6) Izbor prihajajočih konferenc**
- (7) Vabilo k soustvarjanju Novičk**

(1) Letna skupščina SDUTSJ – povzetek (Zoom, 21. 3. 2024)

Na letošnji letni skupščini SDUTSJ, ki je potekala 21. 3. 2024, sta bili predstavljeni zaključno poročilo o delu društva v 2023 in finančno poročilo za 2023 ter program dela za leto 2024. Iz prikazanega je razvidno, da je naše društvo zelo aktivno. Maja 2023 smo izvedli 3. Mednarodno znanstveno konferenco, aktivni sta bili tudi skupini za razvoj poučevanja TJS in Terminološka sekcija SDUTSJ. Obe skupni sta tudi podali načrt dejavnosti za 2024.

Za naše društvo je tudi zelo pomembna založniška dejavnost, kjer se lahko pohvalimo z večletno kontinuirano izdajo revije Scripta Manent, zborniki prispevkov Inter Alia in društvenimi Novičkami. Vsaka izmed teh publikacij na svoj način prispeva razvoju področja tujih strokovnih jezikov in krepi delovanje SDUTSJ. Seveda smo prisotni tudi na družbenih omrežjih, predvsem na Facebook-u, in pa na spletni strani društva, ki se ažurno posodablja z aktualnimi novicami.

Poleg strokovnega in znanstveno-raziskovalnega dela je pomemben del delovanja društva je tudi medsebojno mreženje in družabno udejstvovanje. Zato smo tudi v 2023, kot že v preteklih letih, organizirali strokovno ekskurzijo. Tokrat so članice društva spoznavale najstarejše slovensko mesto Ptuj in njegovo bogato kulturno dediščino.

Finančno naše društvo posluje dobro, vendar se žal pojavljajo občasne težave z nepravilnimi članarinami.

Morda velja izpostaviti, da ima SDUTSJ vzpostavljen Sklad za raziskovalno dejavnost in strokovni razvoj SDUTSJ ([Štipendijski sklad | SDUTSJ \(arnes.si\)](#)), ki je namenjen kot podpora članom društva pri pokrivanju kotizacij na konferencah ali dogodkih, nakupu strokovne literature, potnih stroškov, stroškov izvedbe kvalitativnih ali kvantitativnih raziskav in podobno.

(2) Delavnica »Osnove korpusnega jezikoslovja in Sketch Engine« (FP UL, 5. 4. 2024)

Skupina za razvoj poučevanja tujega strokovnega jezika pri SDUTSJ je organizirala prvo delavnico z naslovom *Osnove korpusnega jezikoslovja in Sketch Engine*, ki se je odvijala 5. 4. 2024 na Fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu. Potekala je pod okriljem Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije RS, Univerze v Ljubljani in projekta NOO (Načrt za okrevanje in odpornost), ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo.

Delavnico sta vodili **izr. prof. dr. Monika Kavalir** in **lekt. mag. Andreja Drašler** s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, z zanimanjem pa jima je prisluhnilo 12 udeležencev. Prikazali sta razvoj korpusnega jezikoslovja in osnove orodja Sketch Engine, ter predstavili primer gradnje in uporabe korpusa strokovnega jezika. Izpostavili sta vprašanja razvoja korpusov in vpliva tehnologije ter iz tega izhajajočih sprememb v pristopu k raziskovanju jezika in razumevanju jezikoslovja.

Glede na to, da prve biblične konkordance (abecedni seznam vseh besed in besednih zvez biblije z izpisom celotnih povedi in navedbo natančnega mesta, kjer so zapisane¹) segajo že v 13. stoletje in da je prvi elektronski korpus (Brown Corpus) nastal v 60. letih, je jasno, da se tudi načini študija jezika in pristopi k njegovemu raziskovanju skozi čas zelo hitro razvijajo in spreminjajo. Zato je toliko bolj pomembno, da se z novostmi in načini dela kar se da ažurno seznanjamo in prav to nam je uspelo na dotični delavnici. Korpusno jezikoslovje je

¹ Vir:

<https://www.bing.com/search?q=prve+bibli%C4%8Dne+konkordance&form=ANNT11&refig=a4d808c5f7c54456a4474972ae40194d&pc=U531&adppc=EDGEDSP&showconv=1>, dostop 18. 4. 2024)

namreč »v zadnjih tridesetih letih korenito spremenilo naše razumevanje delovanja jezika in pomenotvornih mehanizmov, ki potekajo v procesu jezikovnega tvorjenja.« (Martič, 2022, str. 7)

Osebnostno menim – in prepričana sem, da se bo z mano strinjala večina udeležencev (pa tudi ostalih učiteljev) – da nam kot učiteljem ogromno pomeni uporaba korpusov kot virov avtentičnih primerov pri učenju in poučevanju jezika. Na delavnici smo izvedeli, da nam lahko pride zelo prav brezplačno korpusno orodje SKELL (Sketch Engine for Language Learning), s pomočjo katerega lahko na enostaven in praktičen način preverimo, kako (če sploh) se beseda ali fraza uporablja med naravnimi govorcami. Korpus kot orodje v jezikoslovju, kot je omenila izr. prof. dr. Monika Kavalir, na podlagi pogostosti ponuja vpogled v besedne sezname kolokacij in koligacij ter vpogled v semantično prozodijo (tvorbo pomena besed glede na bližino stalnih kolokatorjev).

Danes je dostopna vrsta različnih korpusov, ki jih lahko izberemo glede na potrebe dela v učnem procesu in/ali dela na raziskovalnem področju (vzorčni, primerljivi, historični, večjezični, ne/normativni, učni (Learner Corpora), govorni, večkodni (Multimodal Corpora)). Trenutna četrta generacija korpusnih orodij ponuja »orodja na spletnih strežnikih, ki omogočajo delo z velikimi količinami podatkov, niso odvisna od operacijskega sistema in predstavljajo manjšo težavo za avtorske pravice« (Kavalir, 2024).

Prvi del delavnice se je nadaljeval s praktičnim delom z orodjem Sketch Engine, kjer smo se naučili dela z BNC (delo s konkordancami, kontrastiva, ipd.) ter z orodjem SKELL (osnovno iskanje, dodatne funkcije, večbesedni izrazi, napredno iskanje, razlike med iskanji, ipd.).

V drugem delu nam je lekt. mag. Andreja Drašler predstavila praktično uporabo orodja Sketch Engine na primeru svoje doktorske naloge, kjer se ukvarja z zbiranjem optimalnega besedišča za potrebe poučevanja angleščine kot tujega jezika stroke za geografe. Izredno zanimivo predstavitev je opremila s praktičnim prikazom svojega dolgotrajnega zbiranja in urejanja gradiv za potrebe dela s študenti na Oddelku za geografijo UL, vnašanja podatkov, čiščenja besedil ter obdelave podatkov, ki bodo – poleg ostalega – odraz skrbnega dela in primer dobre prakse področnega medpredmetnega sodelovanja med deležniki na učenca osredinjenega visokošolskega izobraževalnega procesa.

Neformalni del srečanja smo nadaljevali v gostišču Veduta, kjer smo ob čudovitem razgledu in odlični hrani načrtovali prihodnje dogodke, snovali nove možnosti medsebojnega sodelovanja in mreženja, ter znanstveno-raziskovalnih in didaktično-metodoloških podvigov vsakega posameznega udeleženca tega dogodka.

Ob tej priložnosti se v imenu vseh udeležencev iz srca zahvaljujem organizatoricam, Violeti Jurkovič – predsednici društva in odgovorni urednici Scripte Manent, Saši Podgoršek – namestnici predsednice, vodji Interesne skupine za razvoj poučevanja tujega strokovnega jezika, Mateji Dostal – tajnici in vodji uredniškega odbora zbirke zbornikov Inter Alia, Alenki Plos – blagajničarki, Viti Kilar, Andreji Drašler, Dubravki Celinšek (urednici Novičk SDUTSJ) kot članicam UO, ter seveda obema izvajalkama, ki jima iskreno čestitam za uspešno izpeljano delavnico. Vsem skupaj pa želim veliko sreče v upanju na še več podobnih izobraževalnih dogodkov v prihodnje.

REFERENCE:

Martič, M. (2022). Semantična prozodija v specializiranih besedilih: Primer slovenskih in angleških letnih poročil. *Vestnik Za Tuje Jezike*, 14(1), 7-26. <https://doi.org/10.4312/vestnik.14.7-26>.

Kavalir, M. (2024). Osnove korpusnega jezikoslovja in Sketch Engine. Izročki delavnice in drsnice PPT, Fakulteta za pomorstvo in promet. Portorož.

*Fotografije: Barbara Majcenovič Kline
Poročilo pripravila: Barbara Majcenovič Kline*

(3) Predavanje prof. dr. Kena Hylanda o akademskem pisanju (FF UL, 24. 5. 2024)

Slovensko društvo učiteljev tujega strokovnega jezika (SDUTSJ) je 24. maja 2024 v sodelovanju s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani (FF UL) gostilo uglednega strokovnjaka **prof. dr. Kena Hylanda** (Univerza East Anglia), ki je po Stanfordovi in Elsevierjevi analizi Scopusove baze podatkov najvplivnejši raziskovalec na področju jezikoslovja in izobraževanja. Ken Hyland je v prostorih Filozofske fakultete izvedel sklop predavanj o akademskem pisanju. V prvem predavanju z naslovom *We are what we write: the role of writing in the academy* je izpostavil vlogo akademske pismenosti ter pomen akademskega opismenjevanja.

Poudaril je, da moramo za uspešno raziskovanje in poučevanje razumeti različne načine konceptualizacije vprašanj, interdisciplinarnega ter medkulturnega diskurza ter argumentiranja znotraj posameznih disciplin in kultur. V nadaljevanju je v prispevku z naslovom *Writing for international publication: Navigating the process* spregovoril o aktualnih izzivih objavljanja v akademskih revijah ter na podlagi svojih bogatih izkušenj – kot avtor, recenzent ter urednik dveh SSCI revij - predstavil svoja razmišljanja glede ključnih področij izbire revije, predložitve prispevka, recenzijskih

postopkov in načinov odzivanja na poročila recenzentov.

Dogodka so se udeležili domači in tuji strokovnjaki ter študenti s področja jezikoslovja in didaktike. ki so med odmorom ter na pogostitvi po koncu predavanj v neformalnem druženju izmenjali izkušnje in spletli nove stike.

*Fotografija: Vita Kilar
Poročilo pripravila: Vita Kilar*

(4) Okrogla miza »Nemški jezik in študij prevajalstva kot izziv in priložnost« (FF UM, 6. 3. 2024)

Oddelek za prevodoslovje Filozofske fakultete Univerze v Mariboru je 6. marca 2024 priredil okroglo mizo »Nemški jezik in študij prevajalstva kot izziv in priložnost«. Osrednja tema prireditve je bil upad interesa za študij nemščine na prevajalskih študijskih programih v zadnjih letih. V razpravi so sodelovali **Eva-Ricarda Willems**, stalna namestnica veleposlanice na veleposlaništvu Zvezne republike Nemčije v Sloveniji,

mag. Kristof Grabmayer-Keri, minister svetovalec in namestnik veleposlanice Republike Avstrije v Sloveniji, **Neja Morato Štucin** s Slovensko-nemške gospodarske zbornice, **Andreja Pignar Tomanič**, prevajalka, konferenčna in sodna tolmačka v svobodnem poklicu, **dr. Amalija Maček**, konferenčna tolmačka in prevajalka s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, **dr. Brigita Kacjan**, predmetna didaktičarka za nemški jezik s Filozofske fakultete UM, in **dr. Aleksandra Nuč Blažič**, konferenčna tolmačka in prevajalka s Filozofske fakultete UM. Pogovor je moderiral dr. Simon Zupan z Oddelka za prevodoslovje na Filozofski fakulteti v Mariboru.

Sodelujoči so obravnavali različne vidike nemškega jezika v kontekstu prevajanja in tolmačenja. Eva-Ricarda Willems in mag. Kristof Grabmayer-Keri sta opisala pomen nemškega jezika v mednarodnem prostoru in diplomaciji v današnjem času. Povedala sta, da je pri vsakodnevnem sporazumevanju v mednarodnem prostoru angleščina praviloma *lingua franca*, vseeno pa nemščina še vedno igra zelo pomembno vlogo pri gospodarskem sodelovanju in kulturi. Oba imata zelo dobre izkušnje s slovenskimi prevajalci in tolmači, ki jih pri svojem delu uporablja veleposlaništvo. Tudi Neja Morato Štucin je potrdila, da je znanje nemščine prednost pri poslovanju z nemškimi podjetji, ki si pri delu pogosto pomagajo s prevajalci in tolmači. Andreja Pignar Tomanič je povedala, da je v zadnjem obdobju povpraševanje veliko tako po prevajalskih kot tolmaških storitvah; podobno velja za sodno tolmačenje. Kot je še dodala, strojni prevajalniki na obseg dela zaenkrat niso pomembneje vplivali. Dr. Brigita Kacjan je povedala, da je na douniverzitetni ravni težava vedno manj šol, ki vzpodbujajo in ponujajo možnost učenja nemščine. Interes za nemščino sicer obstaja.

Objektivna sprememba je, da otroci odraščajo pod dominantnim vplivom angleščine kot tujega jezika in so nemščini izpostavljeni manj kot prej. Dr. Amalija Maček in dr. Nuč Blažič pa sta ugotovili, da potrebe po tolmaških storitvah občasno celo presega ponudbo in da za dobre diplomante dela ne bo primanjkovalo. Kot visokošolski učiteljici sicer spremljata, da je študentov z dobrim predznanjem nemščine manj in da ti preredko izkoriščajo številne možnosti za izboljšanje znanja nemščine.

Fotografiji: <https://shorturl.at/wqDde>

Poročilo pripravila: Melita Koletnik

(5) Zborovanje Slovenskega društva učiteljev nemškega jezika (SDUNJ, 22.-23. 3. 2024)

V Moravskih Toplicah je od 22. do 23. marca 2024 potekalo XXIX. zborovanje Slovenskega društva učiteljev nemškega jezika z naslovom *Digitalizacija in dobro počutje učiteljev*. Prvi del konference se je osredotočil na uporabo digitalnih tehnologij pri pouku nemškega jezika. **Izr. prof. dr. Andreja Retelj** s Filozofske fakultete UL je izvedla plenarno predavanje z naslovom *Guter Unterricht in der digitalen Welt? IKT und KI als Wegbereiter im DaF-Unterricht*. Drugi del konference je bil posvečen dobremu počutju pri učenju tujih jezikov, kjer sta plenarno predavanje *Fit statt erschöpft – was Lehrkräfte stärkt. Perspektiven aus der Forschung und Impulse für die Praxis* izvedla prof. dr. Michaela Sambanis in dr. Christian Ludwig s Freie Universität Berlin.

V delavnicah, ki so sledile, so udeleženci lahko delili svoje izkušnje, ideje in najboljše prakse glede dobrega počutja v razredu in uporabe digitalnih tehnologij pri pouku tujega jezika ter spoznavali, kako pripraviti materiale za delo z legasteničnimi učenci. Predavatelji so poudarjali pomen ustvarjanja pozitivnega učnega okolja, ki spodbuja motivacijo, samozavest in radovednost pri učencih. Udeleženci so imeli priložnost spoznati različne digitalne platforme, aplikacije in spletne vire, ki omogočajo interaktivno učenje, spletno sodelovanje in individualizirano prilagajanje učnega procesa.

Na zborovanju je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo društva. Po šestnajstih letih vodenja društva je **dr. Brigita Kacjan** predala žezlo **Tatjani Lubej**. Dr. Brigiti Kacjan se je za tvorno sodelovanje zahvalilo tudi naše društvo, novi predsednici pa smo zaželeli veliko uspeha pri vodenju društva.

Poročilo pripravila: Alenka Plos

(6) Izbor prihajajočih konferenc

- **7th International Conference »CONTEMPORARY CHALLENGES IN LSP TEACHING« – 13.-15. 2. 2025, Split**

Hrvaško društvo učiteljev tujih strokovnih jezikov na visokošolskih institucijah vabi na njihovo že 7. mednarodno konferenco, ki jo tokrat organizirajo v Splitu. Več podrobnosti glede konference bo na voljo na spletni strani <https://unjsvu.hr/en/>.

- **46th GERAS International Conference »Narratives in ESP: Past, present & future« – 20.-22. 3. 3035, Lyon**

GERAS, Groupe d'étude et de recherche en anglais de spécialité, vabi k oddaji povzetkov do 2. 12. 2024. Več o tematiki konference najdete na <https://shorturl.at/9G0w1>.

- **6th ESP Conference »Digital Communication and ESP: Exploring New Domains, Perspectives, and Practices« – 1.-2.11.2024, Ankara**

Konferenca ponuja širok spekter tem, ki so pomembne za poučevanje in učenje angleščine v specifičnih akademskih, strokovnih ali kako drugače specializiranih diskurzivnih skupnostih. Spleta stran konference z vsemi podrobnostmi je <https://esp-fle.metu.edu.tr/en>.

(7) Vabilo k soustvarjanju Novičk

Kot zmeraj, vabimo vse članice in člane društva, da obogatite naše Novičke s svojimi prispevki, ki ji pošljete na naslov društva sdutsj.drustvo@gmail.com in na naslov urednice dubravka.celinsek@fm-kp.si.